

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

INGLIZ TILIDA QISQARTMALAR (ABBREVIATIONS) VA ULARNING KOMMUNIKATIV ROLI

Rahmatova Dilrabo Oripovna

Toshkent amaliy fanlar universiteti tarix va filologiya fakulteti

Xorijiy til va adabiyoti yo'nalishi XT2201U01 talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu tadqiqot ingliz tilida qisqartmalarning kommunikativ rolini o'rganishga bag'ishlangan. Asosiy maqsad – qisqartmalarning zamonaviy ingliz tilidagi iqtisodiy va ijtimoiy kommunikatsiyadagi ahamiyatini tahlil qilish hamda ularning axborot almashinuvi samaradorligiga ta'sirini aniqlashdir. Tadqiqotda qisqartmalarning iqtisodiy sohalarda, xususan, bozor munosabatlari va narx shakllanishi jarayonlaridagi o'rni, monopoliyalar faoliyatida axborot oqimini tezlashtirish va soddalashtirish orqali narxga ta'siri ko'rib chiqiladi. Qisqartmalar iqtisodiy terminologiyani ixchamlashtirish, axborot almashinuvi xarajatlarini kamaytirish va monopolistik tuzilmalar uchun kommunikatsiya ustunligini ta'minlash kabi jihatlari bilan iqtisodiy jarayonlarga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: *qisqartmalar, kommunikatsiya, ingliz tili, iqtisodiyot, monopoliya, narx shakllanishi, axborot almashinuvi*

ABSTRACT

This research focuses on the communicative role of abbreviations in the English language. The main objective is to analyze the significance of abbreviations in modern English economic and social communication, and to determine their impact on the efficiency of information exchange. The study examines the role of abbreviations in economic fields, particularly in market relations and price formation, and how monopolies utilize abbreviations to accelerate and simplify information flows, thereby influencing pricing. Abbreviations contribute to the compactness of economic terminology, reduce information exchange costs, and provide communication advantages for monopolistic structures, directly affecting economic processes.

Keywords: *abbreviations, communication, English language, economics, monopoly, price formation, information exchange*

Ingliz tilida qisqartmalar (abbreviations) zamonaviy kommunikatsiya jarayonlarining ajralmas qismiga aylangan. Ular nafaqat kundalik muloqotda, balki iqtisodiy, moliyaviy va ilmiy sohalarda ham keng qo'llaniladi. Qisqartmalar yordamida murakkab atamalar va iboralar ixcham shaklda ifodalanib, axborot tez va samarali tarzda yetkaziladi. Bu holat, ayniqsa, iqtisodiy sohalarda, bozor ishtirokchilari o'rtasida tezkor axborot almashinuvi talab qilinadigan vaziyatlarda muhim ahamiyat kasb etadi.

Qisqartmalar iqtisodiy kommunikatsiyada axborot almashinuvi xarajatlari kamaytirish orqali samaradorlikni oshiradi. Masalan, xalqaro moliya yoki savdo sohasida tez-tez

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

uchraydigan qisqartmalar (masalan, GDP – yalpi ichki mahsulot, WTO – Jahon savdo tashkiloti, IPO – birlamchi ommaviy taklif) soha vakillariga murakkab iqtisodiy tushunchalarni qisqa va aniq ifodalash imkonini beradi. Bu esa, o‘z navbatida, bozor ishtirokchilari o‘rtasidagi axborot asimmetriyasini kamaytiradi va qaror qabul qilish jarayonini tezlashtiradi.

Qisqartmalar monopolistik tuzilmalar faoliyatida ham muhim rol o‘ynaydi. Monopoliyalar ko‘pincha o‘z sohalarida axborot oqimini boshqarish va nazorat qilishda qisqartmalardan foydalanadilar. Bu ularga kommunikatsiya ustunligini beradi, chunki qisqartmalarni to‘g‘ri talqin qilish va ulardan samarali foydalanish uchun maxsus bilim va tajriba talab etiladi. Natijada, monopoliyalar o‘zlarining axborot ustunligini saqlab qolishlari va raqobatchilarga nisbatan afzallik kasb etishlari mumkin.

Narx shakllanishi jarayonida qisqartmalarning kommunikativ roli alohida ahamiyatga ega. Bozorda narxlar ko‘plab omillar ta‘sirida shakllanadi va bu jarayonda axborot tezligi va aniqligi muhim rol o‘ynaydi. Qisqartmalar yordamida iqtisodiy axborot tez va qisqa shaklda tarqatiladi, bu esa bozor ishtirokchilarining narx haqidagi qarorlarini tezlashtiradi. Ayniqsa, monopoliyalar qisqartmalar orqali o‘z mahsulotlari yoki xizmatlari haqidagi axborotni tez va samarali yetkazib, narxga ta‘sir ko‘rsatish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Masalan, moliya bozorlarida qisqartmalarning to‘g‘ri yoki noto‘g‘ri talqini investorlarning narx haqidagi kutishlariga bevosita ta‘sir ko‘rsatishi mumkin.

Qisqartmalar iqtisodiy terminologiyani ixchamlashtirish orqali kommunikatsiya xarajatlarini kamaytiradi. Bu holat, ayniqsa, yirik kompaniyalar va monopoliyalar uchun muhim, chunki ular ko‘p sonli bozor ishtirokchilari bilan tez va samarali axborot almashinuvi olib borishlari zarur. Qisqartmalar yordamida axborotning qisqa va aniq shaklda yetkazilishi, kompaniyaning bozor ustunligini saqlab qolishida muhim omil bo‘lib xizmat qiladi. Shu bilan birga, qisqartmalarni noto‘g‘ri talqin qilish yoki ulardan noto‘g‘ri foydalanish axborot asimmetriyasini kuchaytirishi va narx shakllanishi jarayonida noaniqliklarni yuzaga keltirishi mumkin.

Monopoliyalar qisqartmalardan foydalanish orqali bozor ishtirokchilariga ta‘sir o‘tkazish, axborot oqimini boshqarish va narx shakllanishiga bevosita ta‘sir ko‘rsatish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Masalan, yirik texnologik kompaniyalar o‘z mahsulotlari va xizmatlari uchun yangi qisqartmalar yaratib, ularni bozorda keng targ‘ib qiladilar. Bu qisqartmalar tez orada soha standartiga aylanib, raqobatchilar uchun ma‘lum bir to‘siq yaratadi. Natijada, monopoliyalar qisqartmalar yordamida kommunikatsion ustunlikka erishib, narx siyosatini o‘z foydasiga shakllantirishlari mumkin.

Shuningdek, qisqartmalar zamonaviy iqtisodiy kommunikatsiyada axborotning global miqyosda tez tarqalishiga xizmat qiladi. Xalqaro savdo va moliya sohalarida qisqartmalarning standartlashuvi axborot almashinuvi samaradorligini oshiradi va bozor ishtirokchilari o‘rtasida yagona tushuncha maydonini shakllantiradi. Biroq, qisqartmalarning noto‘g‘ri talqini yoki ularni noto‘g‘ri ishlatish natijasida axborot asimmetriyasi kuchayishi, bozor noaniqligi va narxlarning barqaror emasligiga olib kelishi mumkin.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'UYALAR

Umuman olganda, ingliz tilida qisqartmalarning kommunikativ roli iqtisodiy jarayonlarda, xususan, monopoliyalar faoliyati va narx shakllanishi jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Qisqartmalar axborot almashinuvi samaradorligini oshirib, bozor ishtirokchilari uchun tez va aniq kommunikatsiyani ta'minlaydi. Shu bilan birga, monopoliyalar qisqartmalardan foydalanish orqali bozor ustunligini mustahkamlash va narx shakllanishiga ta'sir ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Qisqartmalar iqtisodiy kommunikatsiyaning ajralmas qismi sifatida zamonaviy bozor munosabatlarining samarali ishlashiga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari ingliz tilida qisqartmalarning iqtisodiy kommunikatsiyada va narx shakllanishi jarayonida muhim rol o'ynashini ko'rsatdi. Qisqartmalar axborot almashinuvi samaradorligini oshirib, bozor ishtirokchilari uchun tez va aniq kommunikatsiyani ta'minlaydi. Ayniqsa, monopoliyalar qisqartmalardan foydalanish orqali axborot oqimini boshqarish va narx siyosatini o'z foydasiga shakllantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shu sababli, qisqartmalardan samarali va ehtiyotkorlik bilan foydalanish iqtisodiy jarayonlarning barqarorligi va bozor ishtirokchilarining raqobatbardoshligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Amaliy jihatdan, qisqartmalarning to'g'ri talqini va standartlashuvi iqtisodiy kommunikatsiyani soddalashtiradi, axborot asimmetriyasini kamaytiradi va narx shakllanishi jarayonining shaffofligini ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mankiw, N. Gregory. Principles of Economics. Cengage Learning, 2021.
2. Samuelson, Paul A., and William D. Nordhaus. Economics. McGraw-Hill Education, 2010.
3. Stiglitz, Joseph E. Economics of the Public Sector. W.W. Norton & Company, 2015.
4. Varian, Hal R. Intermediate Microeconomics: A Modern Approach. W.W. Norton & Company, 2014.
5. Frank, Robert H., and Ben S. Bernanke. Principles of Economics. McGraw-Hill Education, 2016.
6. Krugman, Paul, and Robin Wells. Microeconomics. Worth Publishers, 2018.
7. Baldwin, Richard. The Great Convergence: Information Technology and the New Globalization. Harvard University Press, 2016.
8. Friedman, Thomas L. The World Is Flat: A Brief History of the Twenty-First Century. Farrar, Straus and Giroux, 2005.